

שגרירות ישראל

ס ו ד י ב י ו ת ר

AMBASSADE D'ISRAËL

ברן, ו' בכסלו תשל"ט

6 בדצמבר 1978

אל : המנכ"ל

מאת: ישראל, ברן

ב י ק ו ר ש ה " ח ב ש ו י י צ

ישיבת העבודה הראשונה במשה"ח - 6.12.78

השחתפו: מצד השווייצרים:

1. שה"ח פירי אובר
2. שגריר שווייץ בישראל
3. מנהל אגף מדיני 1
4. מנהל אגף מדיני 2 (מ"מ מנכ"ל)
5. סמנכ"ל לתפקידים מיוחדים
6. מנהל אגף מאו"ם
7. ראש הטקס
8. סגן מנהל אגף 2
9. נציג מח' העחונות
10. מזכיר אישי לשר
11. עוזר למנהל אגף 2

(אגף מדיני 1 - ענייני צפון אמריקה ואירופה. אגף מדיני 2 - שאר חלקי העולם)
 השחתפו: מצד ישראל: שה"ח, מ. דיין, השגריר שמעוני, יוסף הדס, נפתלי לביא,
 יגאל לביא, שמעון מור (נספח ססחרי).

להלן עקרי ישיבת העבודה הראשונה:

א. שה"ח השווייצרי פתח בדברי ברכה והערכה לישראל ושה"ח ופירט 5 עקרונות מדיניות החוץ השווייצרית.

1. הניטרליות המקסימלית להבנה על שווייצריה וחירויות אזרחיה.
2. סולידריות בינ"ל שהינה חוצאה של תלות הדדית בין מדינות בהקוטחנור.
3. ה- *Disponibility* לרשות הקהילתית הבינלאומית למען השלום.

M. Meiri
Opinion - Skun

4. האוניברסליות שביסוּייה ביחסים טובים עם כל מדינות העולם. שוּיץ מכירה בכל המדינות אך לא בהכרח הממשלות.

5. האמינות שהינה פועל יוצא של הגשמה 4 העקרונות ולעיל.

לאחר שסקר פעילות שוּיץ באירגונים בינ"ל ביקש לשמוע משה"ח על מצב שיחות השלום.

ג. שה"ח הודה על ההזמנה והביע הערכת ישראל ועמה לשוּיץ ולשה"ח הידוע ביחסו ליהדות ולישראל. עתה כשהיער העיקרי של ישראל להשיג שלום, שוּיץ הינה הדוגמא שמדינה שלא רק מדברת אלא גם עושה למען השלום, מדינה שלא חיה בשלום ובניסרליות ^בהסתגרות אלא עושה זאת בצורה פוזיטיבית. כאן שיכת הצלב האדום וביקש להעביר הערכתו לראשי הארגון על פעולותיו.

ג. שה"ח עבר לסקירת שיחות השלום. אנו שרוצים בקיפאון מסויים ^{אין} זאת אומרת שזהו משבר. כשהשבנו שאנו קרובים לחתימה ההסכם התקיימה מיסגת בגדאד ותוצאותיה היוו אכזבה למצרים ולאמריקנילם, כי הם נוכחו לדעת שסעודיה וירדן תמכו במחנה הסירוב. מצב זה הקשה על מצרים כספית (הסיוע הסעודי) ועוד יותר הרגשת הבידוד בעולם הערבי, כשברקע מאורעות אירן. כשהרן הייתה מעין רעידת אדמה כשההפגנות התרחשו על רקע כפול: האחד דתי והשני ביטוי נגד השתיחות ונגד אופי המסטר. לסאדאת אין בעיות כאלה בארצו העם וגם הצבא רוצים בשלום אך ישנם חלק בצמרת שאינם רוצים להיות מבודדים מהעולם הערבי. אחרי מיסגת בגדאד חש סאדאת שהוא מאבד את החמיכה הצנועה שהייתה לו בעולם הערבי והדבר הדאיגו. סאדאת מתסורד היום עם הדילמה אם לעשות שלום ולהפיק כל היתרונות הנובעים מכך (סיני, פיתוח כלכלי והעברת המשאבים המוקדשים לצבא להעלאת רמת החיים ולשיפור הכלכלי בארצו, ולהתחיל בביצוע האוטונוספיה) ולהסתכן בקרע עם העולם הערבי או לשמור על הסולידריות הערבית תוך המשך מצב המלחמה כשישראל תשמור על סיני ושדות הנפט ובעית הפלמטינאים שאר ללא פחרון. קשה לדעת כיצד יחליט סאדאת. אמריקנילם עושים כמיטב יכולתם לקדם ההסכם, ואנס יהיה בקהיר ובירושלים ונראה אם כתוצאה ממסעו

שה"ח ביקש כאן שעמיתו וחברו המשלחת השווייצרית יציגו לו שאלות.

ד. להלן עיקרי השובות השר:

1. נכון כי בזמן קמפ-דיוויד ביקורת הסעודים, הירדנים ומדינות ערב האחרות לא היתה כה חזקה כפי שהינה היום. היא הגיעה לשיא במיסגה בגדאד. אינו יכול להסביר התהליך הזה אך חושב שכל עוד בקמפ-דיוויד השיחות היו כלליות ועיקרונן הן בוושינגטון הפכו למעשיות. מדינות ערב תפסו שהמדובר בהסכם שלום תוך זמן קבוע עם מועד לחתימה. הם חשו שאחרי ה-12.17 יהיה למצרים הסכם עם ישראל ותוך 9 חודשים תהיה נורמליזציה ביחסים. יתר על-כן למאורעות אירן היתה השפעתם.

אם באירן אנשי הדת אינם רוצים להתבודד מהעולם המוסלמי הרי במצרים אינם רוצים להינתק מהעולם הערבי. בבגדאד ובכלל זה הסעודים והירדנים האשימו מצרים בשבירת הסולידריות הערבית. באירן הואשם השח שמרחיק ארצו מהאסלם תוך חיקוי מודל אירופי ואילו סאדאת הואשם בבגדאד בבגידה בעולם הערבי. בהתקרב מועד החימת הסכם השלום דומה כי סאדאת החליט לעשות הערכה מחודשת.

2. שה"ח השווייצרי אמר כי יש להם הרגשה שמצרים תובעה מארה"ב ומקרטר לחנוץ ולהשיג מישראל מה שאינה יכולה להשיג במשא ומתן ישיר. הם מרגישים באי סבלנות מסוימת מצד ארה"ב ואולי גם ביקורה מסוימת כלפי מדיניות ישראל. האם לאור זאת, אין ישראל חוששת משינוי בדעת הקהל השמרניקנית. הוא מעריך השפעת יהדות ארה"ב אך יודע מההיסטוריה כי במאה ה-13 וה-14 היתה השפעה על מלך ספרד ליועציו היהודיים ובכל זאת היתה האינקוויזיציה. ארה"ב אומת צעירה וכאן רמז שמתכנה כה התפזכות. האם לפי זה אין ישראל חושבת על איזה מאמץ לאיזון בין ארה"ב לברית המועצות. יתכן שמגיעים פרטיים כלשהם

בין ישראל וירדן

שה"ח השיב כי עמיתו צודק בדברו על עיקרון האיזון הלוואי ויכולנו להשיב זאת לצערנו אין סיכוי להחקמות ביחסינו עם ברה"מ. הקושי העיקרי נעוץ בתפקיד ברה"מ באיזור כשהיא מחזקת את מעמדה רק במקומות שיש בהם סיכסוכים או יש בהם פוטנציאל לסיכסוכים, הן במישור הפנימי של המדינות (הסתם יסודות נגד המשתרים) והן במישור היחסים בין מדינות (כמו הסיוע למדינות ערב להלחם בישראל או הסיוע לאחיופיה). בעיניהם הפסקת מדיניות זו ~~אבטח~~ ^{תפיל} הבסיס העיקרי לנוכחותם. כל מאמצינו להשיג שיתוף פעולה עם ברה"מ על בסיס השלום לא הצליחו, כי בעיני ברה"מ אנו בצד הלא נכון וכיום היא תומכת במחנה הסירוב.

3. בסיסית אנו יכולים לחתום על הסכם שלום. ההסכם נוסח והוסכם עליו בין שני הצדדים על יסוד שתי נקודות:

ויתורנו (חזרה לגבול הבינ"ל, פינוי הישובים...) כשהחמורה שלום. מצרים הביעה נכונות ללא הסתייגות לשלום מלא עם נורמליזציה כולל. סידורי בטחון (סירוז, כוח או"ם...). שאלת סעיף 6 וחילופי המכתבים בנוגע לאוטונומיה לא עלו עד האשימו מדינות ערב מצרים בבגידה וכשכירת החזית הערבית המאוחדת כשהיא מתכוונת לתת עדיפות להסכם שלה עם ישראל על בריתותיה הערביות. אותו דבר ביחס לאוטונומיה. על-כן רוצה מצרים לקשור בין הנורמליזציה להבטחת האוטונומיה וביטול הממשל הצבאי. אגב יש לזכור כי רעיון האוטונומיה הוא שלנו ואנחנו העלינו אותו לפני ההסכם עם מצרים. מבחינתנו הקשר אינו מתקבל על הדעת כי הרי אם יהיו בעיות עם אנשים בשכם ובראמלה המושפעים מאש"ם והמפגינים היום נגד מצרים, פירושן המעשי של הדבר ^{והיב} עיכוב הנורמליזציה. בקסם-דיור דובר על שיתוף חוסן אך הוא לא הצטרף. כל מאמצי מצרים וארה"ב לא הועילו. ישראל אינה יודעת כיצד היא תשפיע עליו. השאלה היא איפוא הדילמה של סאדאת אם יבחר באלטרנטיבת השלום תוך הסתכנות בקרע עם העולם הערבי

או בזו של המסך מצב המלחמה עם כל ההשלכות ולהופיע כמפסיד. שה"ח אינו רואה מה ישראל יכולה לעשות, אין זו שאלה של נוסחה אלא של חוכן. אין בעיות מיוחדות בהסכם עם מצרים אלא עמדת מצרים כלפי העולם הערבי. כשיבוא ואנס לירושלים נוכל לדעת אם יביא איתו משהו שיחזקב על דעה שני הצדדים.

4. אנו מעוניינים בהסכם עם כל מדינות ערב הנובלות איתנו ועם ערביי א"י. את זאת ניסנו להשיג בקמפ-דיוויד שם דובר לא רק על הסכם עם מצרים אלא הסכם מסגרת בנוגע ליוה"ש ועזה. מסתבר שאין די ברצוננו, יש להביס על העובדות, ירדן מסרבת להצטרף להליך השלום ולא כל שכן סוריה. יתכן שזו שאלה של חודשים או של שנים. ייתכנו שינויים כמו חילופי משטרים שיגרמו לכך שמדינות אלה תרצנה לעשות מה שעשתה מצרים דהיינו לשבת ולשאת איתנו. העובדה שירדן אינה רוצה זאת וסעודיה אינה חומכת בכך. איד-האום עמדות סעודיה וירדן בבגדאד (שהתנגדו לסנקציות מידיות על מצרים) ^{א"י} ^{א"י} מביטוי למיחנות כי ההחלטות שאושרו מדברות על מעדים במקרה ומצרים תחתום על הסכם שלום עם ישראל. יתר על-כן מדינות ערב אינן מעוניינות בעצם להפיל סנקציות על 40 מיליון המצרים אלא מדברים על סאדאת וקבוצתו. המצב הבין-ערבי הוא כזה שמצרים התקדמה לבדה איתנו ויש להכיר בעובדה שמדינות ערב האחרות סירבו להצטרף.

5. מאורעות אירן ממחשים סכנה של אמברגו נפט אפשרש במקרה של מלחמה ואנו אחת המדינות הראשונות שתפגענה מכך כש-60% מהנפט שלנו בא מאירן וחלק מסצרים. גם משום כך אנו רוצים שלום.

6. איננו יכולים להסכים להגדרה עצמית של הפלסטינאים שפירושה יהיה מדינה שלישיה בהנהגת אש"פ הרוצה בהכחדת ישראל. ערפאת הצהיר רק לפני ימים מספר כי מטרחו נשאר השתלטות לא רק על הגדה והרצועה אלא גם על כל שטח ארץ-ישראל המנדטורית.

מדינה שלישית השען בהכרח על ברה"מ ובסופו של דבר תהווה ההדק לא לכיסוס
 השלום אלא למלחמה נוספת. מי יבן אז על ישראל? או"ם, ארה"ב...
 מבחינתנו זה לא קביל. אנו מוכנים להרחיק לכת בוויחורים עד שנרגיש
 שבטחוננו בסכנה.

7. ירדן וסוריה בעד מדינה פלסטינאית וברה"מ תומכת בהם. חוסן אישית אינו
 מעוניין בכך אך הוא אמור הצהרתי להחלטות פיטגה ראבט שהכירה באש"ם כנציג
 העם הפלסטיני. מדינה פלסטינאית אשפיה תקלוט הפליטים ובכללם 400 האלף הנגזרים
 ביניהם ערפאת והמחבלים. כל אלה לא יוכלו להתרנס במדינה קטנה שתקום אז,
 ישמכנו במחנות פליטים ויחכוננו למלחמה.
 אני מאמין שלא יהיה פתרון כולל לסיכסוך אם לא ימצא פתרון לבעיה הפליטים.
 אני מוכן לשוב ליוה"ש ולעזה של אלה שתוכסת פרנסתם זאת במסגרת ההסכם שיושב
 על האוטונומיה. איננו מציעים שהשטחים יהיו חלק מישראל אלא מודס-וויונדרו של
 חיים ביחד בשלום. החושבים יוכלו לשמור על אזרחותם הירדנית אך לא יהיה להם
 צבא. אין הבעיה פשוטה כי זהו איזור עני. היום מספר הקוזבים הוא גדול מהבאים
 הסכם המסגרת בקמפ-דייויד לא מהווה המכסימום שאנו יכולים ללכת לקראת פתרון
 הבעיה הפלסטינית בלי מדינה פלסטינית וכלי לסכן את ישראל.

8. כאן הוצגה השאלה שמאז פיטגה כגדאד היתה אסקלציה בעיקר מצד מצרים ובמידה
 פחותה מצד ישראל (דיבורים על התנהלויות וגם על ירוסלים). האם במצב זה המשא
 ומתן יוכל להתקדם בלי אלמנט חדש.

שה"ח השיב כי מצד ישראל לא ^{הע}מא דבר חדש ביחס לעמדותיה המוצהרות והידועות
 לעומת זאת מצרים מעיינת מחדש בהסכם. כאן הזכיר השר שמצרים דחתה בקמפ-דייויד
 שתי הצעות של ארה"ב האחת ששדות החעופה יועברו לידיה והשניה שהיא תמשיך

אנו הסכמנו ואילו מצרים דחתה כל רעיון של מעורבות בסחונת אמריקנית.

9. בנוגע לערבויות האמריקניות האפשרויות. יש להבין כי ארה"ב אינה אוהבת לתת ערבויות כאלה-מאז ווייטנאם ישנה חגובה שלילית בדעת הקהל האמריקנית וביחוד אצל הצעירים נגד הרעיון למסלוח חיילים אמריקנים אפילו למען שמירה על עקרונות הליברליות, דמוקרטיות או שלום.

10. השר מסכים כי לפי ההגיון האינטרס של סעודיה הוא באבטחת השלום ויהכין כי עמדתם הנוכחית נובעת מרצונם להשיג מכסימום ועוד יותר ממה שהושג היום. אך הוא איננו סבור שסעודיה מחפשת היום עיסקה יותר טובה. בין חזית ערבית אחיזה בלי שלום לבין פילוג העולם הערבי - עם הסכם נפרד עם ישראל - תומכת סעודיה באלטרנטיבה הראשונה. היא חוששת שפילוג יגביר סכנת הרדיקליזם בעולם הערבי (סוריה, עירק, אש"פ...) העלולים לאיים על מיסמיה.

11. המאורעות בלבנון אינם מהווים אלמנט במשא ומתן לשלום.

12. מצרים וארה"ב נגד מדינה פלסטינאית. מצרים לא הציעה זאת בקמפ-דיוויד וזאת בשל מספר סיבות ביניהן:

- בין 48 ו-67 לא העלו הערבים הרעיון של מדינה פלסטינאית כיווה"ש והרצועה כשאלה היו בשליטתם. סאדאת סבור שהביטוי הלאומי של הפלס" הוא בקשר עם ירדן. אין לשכוח כי הרוב בירדן הוא ממוצא פלס" והעליה היא פלס".

- סאדאת נגד אש"פ הקיצוני סודאג מהרדיקליזם ומהרדיקליזם בעולם הערבי שפונים לעבר רוסיה. מצרים היחה כך במשך עשרים שנה וסאדאת ניתק אותה

הוא רוצה לפעול לגיבוש המתונים (סודן, סעודיה, ירדן...) חוץ החקשרות עם ארה"ב.

- מדינה פלס' בהנהגת אש"פ תפנה לברה"מ.

13. בסיכום אמר השר שאינו רוצה שאצל עמיתו וחבריו יווצר רושם של תמונת מצב אפלה. הערכו כי יקשה על סאדאת לוותר על תהליך השלום וזאת משני טעמים עיקריים:

- הראשון, רצונו לא להישען על ברה"מ אלא להמשיך לפתח את היחסים עם ארה"ב.
- להפנות מדיניות ארצו מאפיק המלחמה לאפיק השלום. המעניין שבם הצבא המצרי אינו מעוניין במלחמה. לסאדאת אין בעיות עם צבאו. הקצינים מודעים ואומרים כי ברה"מ הכינה את מצרים במסך 7 שנים למלחמה והכוונה למלחמה יום הכיפורים. והתוצאה הייתה שדיכוייה מצריה הצתה התעלה כבשה 10 ק"מ של חול וכותרה. ואילו צה"ל חצה התעלה בכוון השני והגיע 100 ק"מ מקהיר. ואילו בנוגע לסוריה צה"ל הגיע למרחק 40 ק"מ מדמשק. כל זאת חוץ 14 יום. מה הביא מלחמה חדשה, כיבוש של עוד 10 ק"מ של חול? העם במצרים והצבא המצרי תומכים בשלום, במקום להשקיע מילארדים של דולרים בצבא יוקדשו הסכומים לכלכלה ולפיתוח ולהעלאת רמת החיים. כן תקבל מצרים חזרה את סיני ואת שדות הנפט. על-כן אני עודני מקווה שנחתום על הסכם השלום.

עד כאן עיקרי הדברים בישיבת העבודה.

14. בארוחת הערב ובשיחה אישית עם שה"ח בהשתתפות הח"מ הביע שה"ח אומר הערכו וגילוי הלב של השר ולכנות דבריו. הוסיף שהוא אישית לרשותנו לכל משימה

Melale
Common Skin
MADE IN U.S.A.

AMBASSADE D'ISRAËL

- 9 -

שגרירות ישראל

שנרצה להפיל עליו למען השלום. אהבתו לישראל ידועה והוא רוצה לעזור
לה. ^{ר.ב.} יזמין אליו השגריר המצרי ויבקשו לעודד סאדאת לעשיית השלום בהקדם.

ב ב ר כ ה ,

י. הדס

יה/שם